

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

COMITETUL REGIUNILOR

A 133-A SESIUNE PLENARĂ A COR, 6.2.2019-7.2.2019

Avizul Comitetului European al Regiunilor privind „Europa creativă” și „O nouă agendă europeană pentru cultură”

(2019/C 168/07)

Raportor:	János Ádám KARÁCSONY (HU/EPP), Local councillors, Tahitótfalu village
Documente de referință:	Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului „Europa creativă”(2021-2027) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1295/2013 COM(2018) 366 final Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O nouă agendă europeană pentru cultură COM(2018) 267 final

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Propunerea de Regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului „Europa creativă”(2021-2027) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1295/2013 Preambul, considerentul 6

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Programul ar trebui să țină seama de natura duală a sectoarelor culturale și creative, recunoscând, pe de o parte, valoarea intrinsecă și artistică a culturii și, pe de altă parte, valoarea economică a acestor sectoare, inclusiv , în sens mai larg, contribuția acestora la creșterea economică și competitivitate, la creativitate și inovare. Acest fapt necesită sectoare culturale și creative europene puternice, în special un sector audiovizual european dinamic, ținând seama de capacitatea acestuia de a atrage un public larg și de importanța economică a acestuia, inclusiv pentru alte sectoare creative, precum și pentru turismul cultural. [...]	Programul ar trebui să țină seama de natura duală a sectoarelor culturale și creative, recunoscând, pe de o parte, valoarea intrinsecă și artistică a culturii și, pe de altă parte, valoarea economică a acestor sectoare, și , în sens mai larg, contribuția acestora la consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale în Uniunea Europeană, precum și la competitivitate, la creativitate și inovare. Acest fapt necesită sectoare culturale și creative europene puternice, în special un sector audiovizual european dinamic, ținând seama de capacitatea acestuia de a atrage un public larg și de importanța economică a acestuia, inclusiv pentru alte sectoare creative, dezvoltarea teritorială și legătura ei cu strategia de specializare inteligentă , precum și pentru turismul cultural. [...]

Expunere de motive

Cooperarea regională și cea teritorială europeană generează creștere și locuri de muncă și promovează Europa ca destinație, inclusiv prin rutele culturale macroregionale. Se poate profita de aceste experiențe pentru a permite ca elanul pe care îl însuflă cultura în teritoriu să se bazeze pe principiile prevăzute la articolul 174 din TFUE și pentru a consolida rolul acesteia în dezvoltarea teritorială bazată pe inovare. Așa cum reiese din planul pentru „O nouă agendă europeană pentru cultură” Comisia intenționează să continue „să sprijine regiunile care pun în aplicare strategii de specializare inteligentă și macroregionale axate pe cultură și să promoveze turismul cultural durabil”.

Amendamentul 2

Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului „Europa creativă”(2021-2027) și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1295/2013 Preambul, considerentul 20

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>Reflectând importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și de a îndeplini obiectivele de dezvoltare durabilă ale Națiunilor Unite, acest program va contribui la integrarea acțiunilor în domeniul climei, precum și la atingerea țintei globale ca 25 % din cheltuielile de la bugetul Uniunii să sprijine obiectivele în domeniul climei. Acțiunile relevante vor fi identificate în cursul pregătirii și punerii în aplicare a programului, iar ulterior acestea vor fi reevaluate în cadrul evaluărilor și procedurilor de reexaminare relevante.</p>	<p>Reflectând importanța combaterii schimbărilor climatice în concordanță cu angajamentele Uniunii de a pune în aplicare Acordul de la Paris și de a îndeplini obiectivele de dezvoltare durabilă ale Națiunilor Unite în calitate de precursor, acest program va contribui la integrarea acțiunilor în domeniul climei și la atingerea țintei globale ca 30 % din cheltuielile de la bugetul Uniunii să sprijine obiectivele în domeniul climei, precum și la integrarea obiectivelor de dezvoltare durabilă în toate politicile Uniunii. Acțiunile relevante vor fi identificate în cursul pregătirii și punerii în aplicare a programului, iar ulterior acestea vor fi reevaluate în cadrul evaluărilor și procedurilor de reexaminare relevante.</p>

Expunere de motive

Amendamentul urmărește să sublinieze importanța ODD și reflectă poziția CoR privind finanțarea acestora.

Amendamentul 3

Preambul, considerentul 22

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p><i>De la crearea sa, Academia europeană de film a dobândit o expertiză unică și se află într-o poziție unică pentru crearea unei comunități paneuropene de profesioniști și creatori de film, promovând și difuzând filme europene dincolo de frontierele lor naționale și adresându-se unui public cu adevărat european. Prin urmare, ea ar trebui să fie eligibilă pentru sprijinul direct acordat de Uniune.</i></p>	

Expunere de motive

Considerăm că prevederea echivalează cu o discriminare pozitivă nepotrivită în favoarea acestui organism. Nu există justificări suficiente pentru necesitatea de a-i acorda sprijin direct din partea UE; orice sprijin de acest tip nu ar prezenta destulă transparență.

Amendamentul 4

Preambul, considerentul 23

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>De la crearea sa, Orchestra de tineret a Uniunii Europene a dobândit o expertiză unică în promovarea dialogului intercultural, a respectului și înțelegerii reciproce prin cultură. Particularitatea Orchestrei de tineret a Uniunii Europene rezidă în faptul că este o orchestră europeană care depășește granițele culturale și este alcătuită din tineri muzicieni selectați în conformitate cu criteriile artistice exigente, prin intermediul unui proces riguros de audii anuale desfășurate în toate statele membre. Prin urmare, ea ar trebui să fie eligibilă pentru sprijinul direct acordat de Uniune.</p>	<p>De la crearea sa, Orchestra de tineret a Uniunii Europene a dobândit o expertiză unică în promovarea dialogului intercultural, a respectului și înțelegerii reciproce prin cultură. Particularitatea Orchestrei de tineret a Uniunii Europene rezidă în faptul că este o orchestră europeană care depășește granițele culturale și este alcătuită din tineri muzicieni selectați în conformitate cu criteriile artistice exigente, prin intermediul unui proces riguros de audii anuale desfășurate în toate statele membre. Prin urmare, dat fiind faptul că toate părțile vizate respectă pe deplin Regulamentul, ea ar trebui să fie eligibilă pentru sprijinul direct acordat de Uniune.</p>

Expunere de motive

Pentru motivele expuse mai sus, în textul Comisiei, Orchestra de tineret ar trebui să fie eligibilă pentru sprijin direct din partea UE și a programului „Europa creativă”(2021-2027), cu condiția ca toate normele de finanțare să fie respectate.

Amendamentul 5

Preambul, considerentul 25

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Pentru a asigura alocarea eficientă a fondurilor din bugetul general al Uniunii, este necesar să se garanteze valoarea adăugată europeană a tuturor acțiunilor și activităților realizate în cadrul programului, complementaritatea lor cu activitățile statelor membre, urmărindu-se în același timp coerența, complementaritatea și sinergiile cu programele de finanțare care sprijină domeniul de politică strâns legate între ele, precum și cu politici orizontale, cum ar fi politica Uniunii în domeniul concurenței.	Pentru a asigura alocarea eficientă a fondurilor din bugetul general al Uniunii, este necesar să se garanteze valoarea adăugată europeană a tuturor acțiunilor și activităților realizate în cadrul programului, complementaritatea lor cu activitățile statelor membre și ale regiunilor , urmărindu-se în același timp coerența, complementaritatea și sinergiile cu programele de finanțare care sprijină domeniul de politică strâns legate între ele, precum și cu politici orizontale, cum ar fi politica Uniunii în domeniul concurenței.

Expunere de motive

Ar trebui să se acorde atenție și complementarității cu activitățile regiunilor, deoarece la acest nivel sunt adoptate politici proprii, care rezultă din caracteristicile regionale specifice, în special în ceea ce privește regiunile ultraperiferice.

Amendamentul 6

Preambul – se introduce un considerent nou după considerentul 34

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	În conformitate cu articolul 349 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, programul ar trebui să ia în considerare situația structurală, socială și economică specifică a regiunilor ultraperiferice. Se prevede adoptarea de măsuri în toate componentele programului, pentru a spori participarea acestor regiuni și pentru a facilita schimburile culturale dintre ele și celelalte regiuni din UE și din lume. În plus, se preconizează monitorizarea și evaluarea măsurilor respective.

Expunere de motive

Programul trebuie să includă o trimitere la situația specifică a regiunilor ultraperiferice, deoarece, în ciuda faptului că se află la distanțe mari, ele fac parte din anumite state membre ale UE. Întrucât aceste regiuni îmbogățesc cultura europeană, relațiile lor culturale cu Uniunea ar trebui consolidate, chiar dacă programul actual nu conține nicio referire la ele.

Amendamentul 7

Articolul 3 alineatul (2)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
(a) sporirea dimensiunilor economice, sociale și externe ale cooperării la nivel european pentru dezvoltarea și promovarea diversității culturale europene și a patrimoniului cultural al Europei și consolidarea competitivității sectoarelor culturale și creative europene, precum și consolidarea relațiilor culturale internaționale;	(a) enhancing the economic, social and external dimension of European level cooperation to develop and promote European cultural diversity and Europe's cultural heritage and strengthening the competitiveness of the European cultural and creative sectors, with special attention to small and medium-sized enterprises (SMEs) and reinforcing international cultural relations;

Expunere de motive

Domeniul de aplicare al obiectivelor specifice ale programului ar trebui să fie mai amplu și să depășească nivelul industriilor culturale și creative, axându-se pe microîntreprinderi și pe întreprinderile mici și mijlocii, pentru a ilustra cu precizie realitatea celor care lucrează în sectoarele creative și culturale.

Amendamentul 8

Articolul 4

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>În conformitate cu obiectivele menționate la articolul 3, componenta „CULTURĂ” are următoarele priorități:</p> <p>(a) sporirea dimensiunii și a circulației transfrontaliere a operelor europene și a operatorilor europeni din domeniile culturale și creative;</p> <p>(b) creșterea participării la viața culturală în întreaga Europă;</p> <p>(c) promovarea rezilienței societății și a incluziunii sociale prin intermediul culturii și al patrimoniului cultural;</p> <p>(d) sporirea capacității sectoarelor culturale și creative europene de a prospera și de</p> <p>(f) genera locuri de muncă;</p> <p>(e) consolidarea identității și a valorilor europene prin sensibilizarea culturală, educația în domeniul artei și creativitatea bazată pe cultură în domeniul educației;</p> <p>(g) contribuirea la strategia globală a Uniunii pentru relațiile culturale internaționale prin diplomație culturală.</p>	<p>În conformitate cu obiectivele menționate la articolul 3, componenta „CULTURĂ” are următoarele priorități:</p> <p>(a) sporirea dimensiunii și a circulației transfrontaliere a operelor europene și a operatorilor europeni din domeniile culturale și creative, luând în considerare regiunile cu dificultăți geografice specifice, cum ar fi regiunile ultraperiferice;</p> <p>(b) creșterea participării la viața culturală în întreaga Europă;</p> <p>(c) promovarea rezilienței societății și a incluziunii sociale, precum și a inovării, prin intermediul culturii și al patrimoniului cultural;</p> <p>(d) sporirea capacității sectoarelor culturale și creative europene de a prospera, de a genera locuri de muncă și de a contribui la dezvoltarea locală și regională;</p> <p>(e) consolidarea identității și a valorilor europene prin sensibilizarea și schimbările culturale, educația în domeniul artei și creativitatea bazată pe cultură în domeniul educației;</p> <p>(f) (g) contribuirea la strategia globală a Uniunii pentru relațiile culturale internaționale prin diplomație culturală, cu includerea regiunilor ultraperiferice ca actori-cheie.</p>

Expunere de motive

Trebuie să se acorde o atenție deosebită zonelor îndepărtate, confruntate cu dificultăți geografice, această situație specifică a regiunilor ultraperiferice fiind recunoscută la articolul 349 din TFUE.

Amendamentul 9

Articolul 6

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
<p>d) înființarea și sprijinirea unor birouri de program care să promoveze programul în țara lor și care să stimuleze cooperarea transfrontalieră în sectoarele culturale și creative.</p>	<p>d) înființarea și sprijinirea unor birouri de program și crearea de rețele în jurul acestora, care să promoveze programul la nivel național, regional și local în țara lor și care să stimuleze cooperarea transfrontalieră în sectoarele culturale și creative.</p>

Expunere de motive

Așa cum se subliniază în raportul de evaluare la jumătatea perioadei a programului „Europa Creativă”(2014-2020), programul atrage cetățenii și îmbogățește identitatea europeană a acestora, prin intermediul lucrărilor și activităților pe care le sprijină. Succesul general depinde de eficiența diseminării de informații și a sensibilizării cu privire la oportunitățile și provocările de la nivelul lor. Birourile „Europa creativă” ar trebui încurajate să-și dezvolte rolul, diseminând nu doar poveștile de succes din țările proprii, ci și pe cele de la nivel paneuropean, atât în contexte locale, cât și regionale.

Amendamentul 10

Articolul 7 alineatul (1)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Pachetul financiar pentru punerea în aplicare a programului în perioada 2021-2027 se ridică la 1 850 000 000 EUR la prețurile curente.	Pachetul financiar pentru punerea în aplicare a programului în perioada 2021-2027 se ridică la 2 000 000 000 EUR la prețurile curente.
Programul se pune în aplicare după următoarea repartizare orientativă a fondurilor:	Programul se pune în aplicare după următoarea repartizare orientativă a fondurilor:
— până la 609 000 000 EUR pentru obiectivul menționat la articolul 3 alineatul (2) litera (a) (componenta CULTURĂ);	— până la 759 000 000 EUR pentru obiectivul menționat la articolul 3 alineatul (2) litera (a) (componenta CULTURĂ);
— până la 1 081 000 000 EUR pentru obiectivul menționat la articolul 3 alineatul (2) litera (b) (componenta MEDIA);	— până la 1 081 000 000 EUR pentru obiectivul menționat la articolul 3 alineatul (2) litera (b) (componenta MEDIA);
— până la 160 000 000 EUR pentru activitățile menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (c) (componenta TRANS-SECTORIALĂ).	— până la 160 000 000 EUR pentru activitățile menționate la articolul 3 alineatul (2) litera (c) (componenta TRANS-SECTORIALĂ).

Expunere de motive

Cultura și patrimoniul cultural ar trebui să fie mai bine încorporate în prioritățile următorului CFM, atât prin integrare, cât și prin stabilirea unui obiectiv bugetar de peste 2 miliarde EUR pentru programul „Europa creativă”. Pentru subprogramul MEDIA sunt prevăzute cu aproape 78 % mai multe fonduri decât pentru subprogramul CULTURĂ, în ciuda faptului că acesta din urmă acoperă mai multe sectoare artistice; se propune, prin urmare, să se aloce cu 150 000 000 EUR mai mult subprogramului CULTURĂ.

Amendamentul 11

Articolul 7 alineatul (4)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Resursele alocate statelor membre în cadrul gestiunii partajate pot fi transferate, la cererea acestora, către program. Comisia implementează aceste resurse direct în conformitate cu [articolul 62 alineatul (1) litera (a)] din Regulamentul financiar sau indirect în conformitate cu [articolul 62 alineatul (1) litera (c)] din regulamentul respectiv. Dacă este posibil , resursele respective sunt utilizate în beneficiul statului membru în cauză.	Resursele alocate statelor membre în cadrul gestiunii partajate pot fi transferate, la cererea acestora, către program. Comisia implementează aceste resurse direct în conformitate cu [articolul 62 alineatul (1) litera (a)] din Regulamentul financiar sau indirect în conformitate cu [articolul 62 alineatul (1) litera (c)] din regulamentul respectiv. Resursele respective sunt utilizate în beneficiul statului membru în cauză.

Expunere de motive

Articolul 7 alineatul (4) al propunerii, conform căruia un stat membru transferă către programul „Europa creativă” o parte a resurselor sale gestionate în comun, generează anumite preocupări. În acest caz, statul membru nu primește suficiente garanții că aceste resurse vor fi alocate în beneficiul statului membru în cauză. Prin urmare, propunerea ar trebui redactată astfel încât să reiasă că aceste resurse se vor folosi în mod cert în beneficiul statului membru în cauză.

Amendamentul 12

Se introduce un nou articol 13

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
	<p>Procedura comitetului</p> <p>(1) <i>Comisia este asistată de un comitet („Comitetul pentru Europa creativă”). Comitetul respectiv este un comitet în sensul Regulamentului (UE) nr. 182/2011.</i></p> <p>(2) <i>Comitetul pentru Europa creativă se poate reuni în formațiuni specifice pentru a aborda aspecte concrete referitoare la subprograme și la componenta transsectorială.</i></p> <p>(3) <i>În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 4 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.</i></p> <p>(4) <i>În cazul în care se face trimitere la prezentul alineat, se aplică articolul 5 din Regulamentul (UE) nr. 182/2011.</i></p>

Expunere de motive

Principiile subsidiarității și proporționalității vor fi respectate pe deplin doar dacă „Procedura comitetului” este reintrodusă în cadrul propunerii pentru a asigura un control adecvat al statelor membre în ceea ce privește gestionarea programului.

Amendamentul 13

Articolul 15

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Comisia, în cooperare cu statele membre, asigură coerența și complementaritatea programului la nivel global cu politicile și programele relevante, în special cu cele privind echilibrul de gen, educația, tineretul și solidaritatea, ocuparea forței de muncă și incluziunea socială, cercetarea și inovarea, industria și întreprinderile, agricultura și dezvoltarea rurală, mediul și politicile climatice, coeziunea, politica regională și urbană, ajutoarele de stat și dezvoltarea și cooperarea la nivel internațional.	Comisia, în cooperare cu statele membre, asigură coerența și complementaritatea programului la nivel global cu politicile și programele relevante, în special cu cele privind echilibrul de gen, educația, tineretul și solidaritatea, protecția minorităților, în special protecția patrimoniului minorităților naționale, etnice și lingvistice autohtone , ocuparea forței de muncă și incluziunea socială, cercetarea și inovarea, turismul durabil , industria și întreprinderile, agricultura și dezvoltarea rurală, mediul și politicile climatice, coeziunea, politica regională și urbană, ajutoarele de stat și dezvoltarea și cooperarea la nivel internațional.

Expunere de motive

Turismul axat pe patrimoniul cultural reprezintă o componentă esențială și contribuie la atractivitatea Europei și a regiunilor, orașelor și zonelor sale rurale, din perspectiva investițiilor sectorului privat, contribuind la dezvoltarea de cartiere creative de cultură, la atragerea de talente și de întreprinderi fără sediu fix și consolidând astfel competitivitatea regională și națională, atât în Europa, cât și la nivel mondial. În plus, având în vedere că mulți cetățeni ai Uniunii Europene (aproximativ 50 de milioane de persoane) au o cetățenie care nu corespunde limbii lor materne și naționalității lor, în cadrul procesului legislativ al Uniunii trebuie să se țină seama și de interesele lor.

Amendamentul 14

Articolul 18 alineatul (2)

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Evaluarea interimară a programului se realizează imediat ce sunt disponibile suficiente informații cu privire la punerea sa în aplicare, dar nu mai târziu de patru ani de la începerea punerii în aplicare a programului.	Evaluarea interimară a programului se realizează imediat ce sunt disponibile suficiente informații cu privire la punerea sa în aplicare, dar raportul de evaluare la jumătatea perioadei este comunicat cel târziu la patru ani de la începerea punerii în aplicare a programului.

Expunere de motive

Raportul de evaluare la jumătatea perioadei este esențial în elaborarea următorului program-cadru; prin urmare, trebuie să fie pregătit și disponibil la timp pentru următoarea perioadă de planificare.

Amendamentul 15

Anexa 1 – Componenta Culturală

Textul propus de Comisia Europeană	Amendamentul CoR
Măsuri sectoriale:	Măsuri sectoriale:
(a) sprijin pentru sectorul muzicii: promovarea diversității, creativității și inovației în domeniul muzicii, în special în ceea ce privește distribuția repertoriului muzical în Europa și dincolo de granițele acesteia, acțiunile de formare și lărgirea publicului pentru repertoriul european, precum și sprijinul pentru colectarea și analiza datelor;	(a) sprijin pentru sectorul muzicii: promovarea diversității, creativității și inovației în domeniul muzicii, în special în ceea ce privește distribuția repertoriului muzical în Europa și dincolo de granițele acesteia, acțiunile de formare și lărgirea publicului pentru repertoriul european, precum și sprijinul pentru colectarea și analiza datelor;
(b) sprijin pentru industria de carte și pentru sectorul editorial: acțiuni specifice de promovare a diversității, creativității și inovării, în special traducerea și promovarea literaturii europene la nivel transfrontalier în Europa și dincolo de granițele acesteia, formare și schimburi de profesioniști din sector, de autori și de traducători, precum și proiecte transnaționale de colaborare, inovare și dezvoltare în sector;	(b) sprijin pentru industria de carte și pentru sectorul editorial: acțiuni specifice de promovare a diversității, creativității și inovării, în special traducerea și promovarea literaturii europene la nivel transfrontalier în Europa și dincolo de granițele acesteia, formare și schimburi de profesioniști din sector, de autori și de traducători, precum și proiecte transnaționale de colaborare, inovare și dezvoltare în sector;
(c) sprijin pentru sectorul arhitecturii și pentru sectorul patrimoniului cultural: acțiuni specifice pentru mobilitatea operatorilor, consolidarea capacităților, lărgirea publicului și internaționalizarea sectoarelor arhitecturii și patrimoniului cultural, promovarea culturii patrimoniului construit („Baukultur”), sprijinul pentru protejarea, conservarea și sporirea patrimoniului cultural și a valorilor sale prin acțiuni de sensibilizare, prin crearea de rețele și prin activități de învățare <i>inter pares</i> ;	(c) sprijin pentru sectorul arhitecturii și pentru sectorul patrimoniului cultural: acțiuni specifice pentru mobilitatea operatorilor, consolidarea capacităților, lărgirea publicului și internaționalizarea sectoarelor arhitecturii și patrimoniului cultural, promovarea culturii patrimoniului construit („Baukultur”), sprijinul pentru protejarea, conservarea și sporirea patrimoniului cultural (<i>inclusiv a culturii populare tradiționale</i>) și a valorilor sale prin acțiuni de sensibilizare, prin crearea de rețele și prin activități de învățare <i>inter pares</i> ;
(d) sprijin acordat altor sectoare: acțiuni specifice în favoarea dezvoltării aspectelor creative ale sectorului modei și designului, precum și a turismului cultural și a promovării și reprezentării acestora în afara Uniunii Europene.	(d) sprijin acordat altor sectoare: acțiuni specifice în favoarea dezvoltării aspectelor creative ale sectorului modei și designului, precum și a turismului cultural și a promovării și reprezentării acestora în afara Uniunii Europene.

Expunere de motive

Cultura populară tradițională în diversele sale forme (artizanat, muzică, dans...) este o sursă importantă de vitalitate, mai ales pentru așezările rurale, de dezvoltare locală și regională și de schimburi culturale europene. Ea este și un instrument de consolidare a identității culturale europene și de respectare a principiului „unității în diversitate”.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Europa creativă

1. salută propunerea Comisiei privind continuarea actualului program „Europa creativă” ca un program de sine stătător, demn de toți actorii din sectorul cultural. Un cadru financiar autonom reprezintă cea mai bună modalitate de a asigura continuitatea realizărilor obținute în perioada 2014-2020, precum și de a realiza o evaluare credibilă pentru viitor;

2. reamintește că programul „Europa creativă” face parte dintr-o propunere mai amplă privind următorul cadru financiar multianual (publicată la 2 mai 2018) și, prin urmare, rezultatul negocierilor privind propunerea de buget afectează semnificativ forma finală și conținutul programului. Programul „Europa creativă” este de o importanță majoră pentru dezvoltarea sectorului cultural și pentru internaționalizarea acestuia. Prin urmare, majorarea fondurilor alocate programului trebuie salută. Este esențial să nu se reducă fondurile alocate acestui program din bugetul total al UE, nu în ultimul rând având în vedere provocările cu care se confruntă cooperarea europeană;
3. atrage atenția cu privire la extinderea culturii ca domeniu de politică: numărul proiectelor transsectoriale care implică cultura este din ce în ce mai mare, abordând domenii precum regenerarea urbană, independența tinerilor, sănătatea, bunăstarea și incluziunea socială. Comitetul salută faptul că propunerea reflectă acest fenomen;
4. atrage atenția, în ceea ce privește rolul artei și al culturii în modelarea identității și crearea coeziunii, asupra importanței libertății artistice și a libertății de exprimare, care trebuie garantate în conformitate cu valorile universale ale demnității umane, egalității și solidarității, dar și în baza principiilor democrației și statului de drept;
5. în plus, consideră că, pentru dezvoltarea „identității civice europene”, este fundamental să existe acțiuni și resurse dedicate difuzării elementelor comune pe care le împărtășesc toți europenii, în domenii precum istoria, cultura și patrimoniul. În acest sens, un program „Europa creativă” extins și Agenda europeană pentru cultură se dovedesc deosebit de relevante;
6. este mulțumit să constate că, alocându-le măsuri specifice, propunerea ia în considerare dimensiunile socială, economică și externă, precum și patrimoniul cultural și domeniul digital, care constituie cele două acțiuni transversale ale noii agende europene pentru cultură;
7. salută consolidarea dimensiunii internaționale a propunerii, dar atrage atenția asupra provocărilor care însoțesc reconcilierea priorităților atât în cadrul UE, cât și în afara acesteia;
8. salută trimerile la sinergiile stabilite, printre altele, cu politicile regionale, urbane și rurale în cadrul programului, care „au un rol esențial în promovarea restaurării patrimoniului cultural și sprijinirea industriilor culturale și creative”⁽¹⁾;
9. propune o și mai mare consolidare a trimerilor la rolul-cheie jucat de autoritățile locale și regionale în promovarea și celebrarea vieții artistice și culturale a comunităților din circumscripțiile lor și solicită o participare crescută a autorităților regionale și locale în cadrul programului. În acest context, subliniază necesitatea asigurării unui echilibru adecvat între fondurile destinate unor proiecte globale mari, pe de o parte, și fondurile destinate finanțării măsurilor și activităților concentrate pe nivelul local și regional, pe de altă parte, ținând seama de IMM-uri;
10. reiterează faptul că în sectoarele culturale și creative activează cu preponderență microîntreprinderi, întreprinderi mici și mijlocii și întreprinderi ale lucrătorilor independenți care necesită inițiative și organizare la nivel local. Această caracteristică a localizării reprezintă un aspect pozitiv pentru regiuni deoarece, pe de o parte, favorizează economiile locale și, pe de altă parte, ajută la păstrarea talentelor și a locurilor de muncă de la nivel local. Prin urmare, trebuie să se țină seama de situația specială a lucrătorilor și întreprinzătorilor din sectorul culturii, inclusiv a celor care desfășoară activități în regiuni afectate de constrângeri permanente și structurale⁽²⁾;
11. își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că Orchestra de tineret a Uniunii Europene (European Union Youth Orchestra - EUYO) este menționată în mod explicit în preambul ca o entitate care „ar trebui să fie eligibilă pentru sprijinul direct acordat de Uniune”, în ciuda faptului că modificarea regulamentului actual, convenită de statele membre, prevede clar că „EUYO ar trebui să beneficieze în mod excepțional de finanțare până la sfârșitul actualului program «Europa creativă», și anume la 31 decembrie 2020”; în acest sens, Comitetul European al Regiunilor ar dori să primească garanția că toate părțile relevante acționează în deplină conformitate cu regulamentul actual modificat prin Regulamentul (UE) 2018/596 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 aprilie 2018;

⁽¹⁾ COM(2018) 366 final.

⁽²⁾ CdR 401/2011 fin.

12. subliniază, în contextul situației speciale a lucrătorilor din domeniul culturii și a antreprenorilor culturali, importanța faptului ca cetățenii să fie informați și încurajați să utilizeze mecanismul de garantare stabilit în cadrul perioadei de programare anterioare a programului „Europa creativă”, inclusiv în cazul în care mecanismul de garantare este situat în altă parte;

Componenta Cultură

13. își exprimă îngrijorarea cu privire la echilibrul dintre acțiunile orizontale și noile acțiuni sectoriale, dat fiind că nu se poate presupune că un buget ușor majorat va face posibilă, în mod automat, îndeplinirea unui număr mult mai mare de priorități;

14. în cazul acțiunilor sectoriale:

— subliniază că evidențierea sectorului arhitecturii în ceea ce privește patrimoniul cultural ar putea împiedica realizările Anului European al Patrimoniului Cultural 2018, al cărui scop a fost acela de a descoperi și a explora patrimoniul cultural european prin lărgirea orizonturilor oamenilor și prin depășirea limitelor patrimoniului construit; în acest sens, se consideră oportună crearea unei linii specifice în cadrul programului „Europa creativă”, pentru a sprijini difuzarea patrimoniului cultural european dincolo de 2018;

— atrage atenția asupra faptului că domeniile menționate la litera (d) – design, modă și patrimoniu cultural – sunt de natură transsectorială și, prin urmare, sprijinirea acestora presupune un anumit nivel de coordonare cu alte domenii de politică;

— își exprimă îngrijorarea cu privire la echilibrul dintre diferitele tipuri de arte în cadrul măsurilor orizontale și al noilor acțiuni sectoriale;

15. propune ca alineatul din componenta CULTURĂ dedicat identității și valorilor europene să fie mai strâns legat de articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE), pentru a asigura îndeplinirea obiectivului și faptul că programul nu va fi înțeles greșit;

16. încurajează ferm toate sectoarele culturale și audiovizuale – precum sectorul muzicii – să-și transfere cunoștințele digitale și competențele pentru a favoriza relațiile și a crea colaborări inovatoare atât la nivel local, cât și la nivel regional;

Componenta transsectorială

17. salută noile priorități și consolidarea acestei componente, care asigură astfel sinergiile cu programul; totodată, subliniază că, în comparație cu această propunere, în programul „Europa creativă” pentru perioada 2014-2020 se pune mai mult accentul pe colectarea de date și pe statistici cu privire la această componentă, care ar trebui incluse și în viitorul program;

Componenta media

18. recunoaște schimbarea de paradigmă pe care o determină trecerea la era digitală în ceea ce privește modul în care bunurile culturale sunt create, gestionate, difuzate, accesate, consumate și monetizate. De asemenea, digitalizarea oferă noi oportunități regiunilor din Europa de a se conecta, făcând schimb de opere audiovizuale și explorând noi modalități de a crea legături și de a realiza schimburi de conținut. În același timp, această tranziție poate ajuta regiunile să atragă un public nou, să profite de un conținut alternativ, să furnizeze noi servicii și să sporească vizibilitatea conținutului provenit din diferite regiuni (?). Trecerea la era digitală va permite actorilor culturali să devină factori de inovare prin intermediul noilor instrumente de comunicare digitală multidirecțională și cu mai multe canale, creând o legătură de loialitate cu teritoriul și devenind, astfel, elemente active ale unei dezvoltări culturale și economice durabile și inteligente;

19. în acest context, atrage atenția asupra numărului considerabil de artiști care își desfășoară activitatea în sectoare nedigitale, dar a căror muncă și dezvoltare sunt la fel de importante, precum și asupra acelor furnizori de servicii, care oferă publicului oportunități și mijloace educaționale nedigitale, cum ar fi bibliotecile;

20. încurajează ferm toate sectoarele culturale și audiovizuale – precum sectorul muzicii – să-și transfere cunoștințele digitale și competențele pentru a favoriza relațiile și a crea colaborări inovatoare atât la nivel local, cât și la nivel regional;

(?) CdR 293/2010 fin.

21. în acest context, atrage atenția asupra faptului că dezvoltarea și creația artistică nedigitală continuă să existe și, prin urmare ar trebui să ocupe un loc pe măsură în cadrul comunităților secolului XXI;

Buget

22. își exprimă îngrijorarea cu privire la bugetul propus pentru noul program din cauza următorilor factori:

— propunerea Comisiei nu pare să ia în considerare inflația și, în acest sens, reamintește Comisiei că, în timpul formulării propunerii anterioare, s-a discutat despre faptul că bugetul alocat sectoarelor culturale și creative ar putea ajunge la 1,801 miliarde EUR (*);

— comparativ cu perioada actuală, bugetul propus de 1,85 miliarde EUR este alocat unui număr considerabil mai mare de priorități, date fiind noilor acțiuni sectoriale din cadrul componentei Cultură;

— deși înțelege intenția Comisiei de a crea eficiență prin centralizarea numeroaselor instrumente financiare ale UE disponibile în prezent pentru sprijinirea investițiilor în cadrul UE, își exprimă îngrijorarea cu privire la faptul că realizările înregistrate până în prezent de mecanismul de garantare ar putea fi diminuate, având în vedere că responsabilii de acest instrument din sectorul cultural nu se vor mai bucura de aceeași vizibilitate ca în perioada actuală;

23. în acest sens, propune stabilirea unui obiectiv bugetar de peste 2 miliarde EUR și, de asemenea, subliniază nevoia unei mai bune asimilări a culturii și a patrimoniului cultural în cadrul priorităților următorului CFM, atât prin integrare, cât și prin crearea de sinergii cu alte programe și politici;

24. insistă asupra faptului că autoritățile locale și regionale ar trebui să fie consultate sistematic în elaborarea, punerea în aplicare și guvernarea măsurilor concepute pentru a furniza finanțare sectoarelor culturale și creative din Europa într-un mod care să asigure o vastă acoperire geografică;

25. în ceea ce privește retragerea Regatului Unit din Uniunea Europeană, își exprimă speranța că UE și Regatul Unit vor putea continua și dezvolta în viitor relații reciproc avantajoase în domeniul cultural, având ca bază realizările și experiențele culturale comune de până acum;

26. consideră că principiile subsidiarității și proporționalității vor fi realizate pe deplin doar dacă „Procedura comitetului” este reintrodusă în propunere, pentru a asigura un control adecvat al statelor membre în ceea ce privește gestionarea programului; în mod similar, nivelurile locale și regionale ar trebui consultate periodic cu privire la orientările și programele de lucru anuale;

O nouă agendă europeană pentru cultură

27. salută noua agendă europeană pentru cultură ca fiind o baza politică remarcabilă și cuprinzătoare pentru consolidarea identității europene prin recunoașterea diversității culturilor europene, întărirea sectoarelor culturale și creative europene și a relației acestora cu partenerii din afara Europei, precum și consolidarea legăturilor dintre cultură, educație și alte domenii de politică;

28. salută faptul că noua agendă europeană pentru cultură, prin introducerea noțiunii de „capacitate culturală”, ține cont de provocarea reprezentată de ceea ce înseamnă modificarea așteptărilor publicului, presupunând o mai mare implicare a populației locale în elaborarea programelor culturale, de la utilizarea ideilor lor la implicarea în punerea în aplicare a acestora;

(*) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011AR0401&from=EN>

29. salută faptul că comunicarea menționează în mod explicit orașele și regiunile drept unul dintre cele trei ecosisteme pe care urmează să se pună accentul; subliniază, în același timp importanța luării în considerare a rolului major jucat de autoritățile locale și regionale în realizarea concretă a priorităților;

30. în același timp, observă, în acest context, că Comitetul a subliniat deja faptul că autoritățile locale și regionale, prin apropierea de cetățeni, se află, din punct de vedere strategic, într-o poziție mai bună pentru a răspunde nevoilor și solicitărilor specifice ale diferitelor grupuri culturale în cadrul Uniunii Europene, ceea ce, de asemenea, presupune un nivel ridicat de responsabilitate ⁽⁵⁾;

31. salută faptul că noua agendă recunoaște atât nevoia unei schimbări de paradigmă de la STIM (științe, tehnologie, inginerie și matematică) la STIAM (care include artele), cât și oportunitatea extinderii gândirii creative și critice la toate nivelurile de educație și formare, dar și a desprinderii de dihotomia clară între știință și științe umaniste. Arta presupune capacitatea de a formula idei noi și utile. Prin includerea artei și a creativității, programa STIM devine mai atractivă, mai creativă și mai inovatoare. Disciplinele artistice sprijină dezvoltarea talentelor și a culturii, motiv pentru care acestea trebuie să vină în completarea tehnologiei;

32. consideră că culturile minorităților naționale, etnice și lingvistice autohtone sunt o componentă esențială a patrimoniului cultural al Uniunii Europene. Nivelul local și regional este responsabil pentru conservarea și sprijinirea acestor culturi, dar și pentru asigurarea accesului tuturor la fiecare dintre ele. În plus, UE trebuie să aloce sprijin financiar în acest sens, inclusiv resurse specifice care să fie destinate îndeplinirii sarcinilor atribuite la nivel regional, în ceea ce privește protecția cadrului cultural al minorităților. Trebuie acordată o atenție deosebită utilizării mijloacelor virtuale inovatoare, precum și promovării diferitelor culturi minoritare în Uniunea Europeană;

33. solicita ca guvernarea de la nivelul UE și de la nivel național să recunoască inovarea în sectorul cultural și creativ ca motor al dezvoltării integrate la nivel local și regional;

34. arată că autoritățile locale și regionale au integrat cu succes sectoarele culturale și creative în strategiile lor de dezvoltare, fapt care a contribuit la stimularea economiei locale și la fixarea populației în teritoriu ⁽⁶⁾;

35. cu toate acestea, insistă asupra faptului că integrarea strategiilor de specializare inteligentă (S3) în strategiile de dezvoltare regională încă reprezintă o provocare și că deci regiunile ar avea nevoie de sprijinul consolidat al instituțiilor UE în realizarea specializării inteligente, considerată drept un cadru de politică regională pentru creșterea bazată pe inovare;

36. subliniază că Anul European al Patrimoniului Cultural 2018 s-a bucurat de o participare impresionantă pe teren, cu mii de activități care s-au desfășurat în întreaga Europă, încurajând cunoașterea și aprecierea patrimoniului cultural european, ca resursă comună, crescând gradul de sensibilizare cu privire la istoria și valorile comune europene și consolidând un sentiment de apartenență la un spațiu european comun;

37. solicită ca impactul și experiențele pozitive ale Anului European al Patrimoniului Cultural să fie în continuare valorizate, sprijinite și valorificate, iar parteneriatele și rețelele apărute în timpul acestui eveniment să fie continuate, ca parte a cooperării culturale la nivelul UE. Salută, prin urmare, cadrul european pentru patrimoniul cultural prezentat în decembrie 2018, care, prin măsuri în cinci domenii concrete, urmărește să producă o schimbare reală a modului în care apreciem, protejăm și conservăm patrimoniul cultural al Europei;

38. este de acord ca articolul 3 din Tratatul privind Uniunea Europeană și articolul 167 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene să reprezinte temeiul juridic ales, recunoaște relevanța articolelor 173 și 208 din TFUE și sprijină cele trei obiective strategice (dimensiunile socială, economică și externă), precum și cele două acțiuni transsectoriale (patrimoniul cultural și domeniul digital);

39. recomandă ca, în cadrul dimensiunii sociale, pasajul „[p]rotejarea și promovarea patrimoniului cultural european ca resursă comună, pentru a-i sensibiliza pe cetățeni cu privire la istoria și la valorile noastre comune și pentru a consolida sentimentul unei identități europene comune” să sprijine protecția și respectul patrimoniului religios european și să promoveze valorile centrale europene, menționate la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE);

⁽⁵⁾ CdR 44/2006 fin.

⁽⁶⁾ CdR 181/2010 fin.

40. în ceea ce privește cea de-a treia dimensiune (relațiile externe), „subliniază necesitatea unei cooperări mai solide și mai aprofundate la nivel local, regional și național pentru lansarea și dezvoltarea unor strategii de sprijinire a relațiilor și activităților culturale internaționale” (7) și consideră că „diplomația orașelor” ar putea fi un pas înainte în promovarea identității culturale europene în întreaga lume;

41. consideră că mobilitatea profesioniștilor din domeniul cultural ar fi trebuit plasată printre acțiunile transsectoriale, dat fiind că aduce o valoare adăugată considerabilă tuturor celor trei dimensiuni;

42. reiterează nevoia de a îmbunătăți colectarea datelor și statisticile în domeniul culturii, care constituie o cerință prealabilă pentru dezvoltarea de politici bazate pe date probate și credibile în viitor, și solicită o abordare strategică a cercetării, care să faciliteze transferul de cunoștințe între actualele inițiative dispersate din prezent, garantând acoperirea tuturor sectoarelor, în cooperare cu părțile culturale interesate.

Bruxelles, 6 februarie 2019.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Karl-Heinz LAMBERTZ

(7) COR-2016-05110-00-00-AC-TRA.